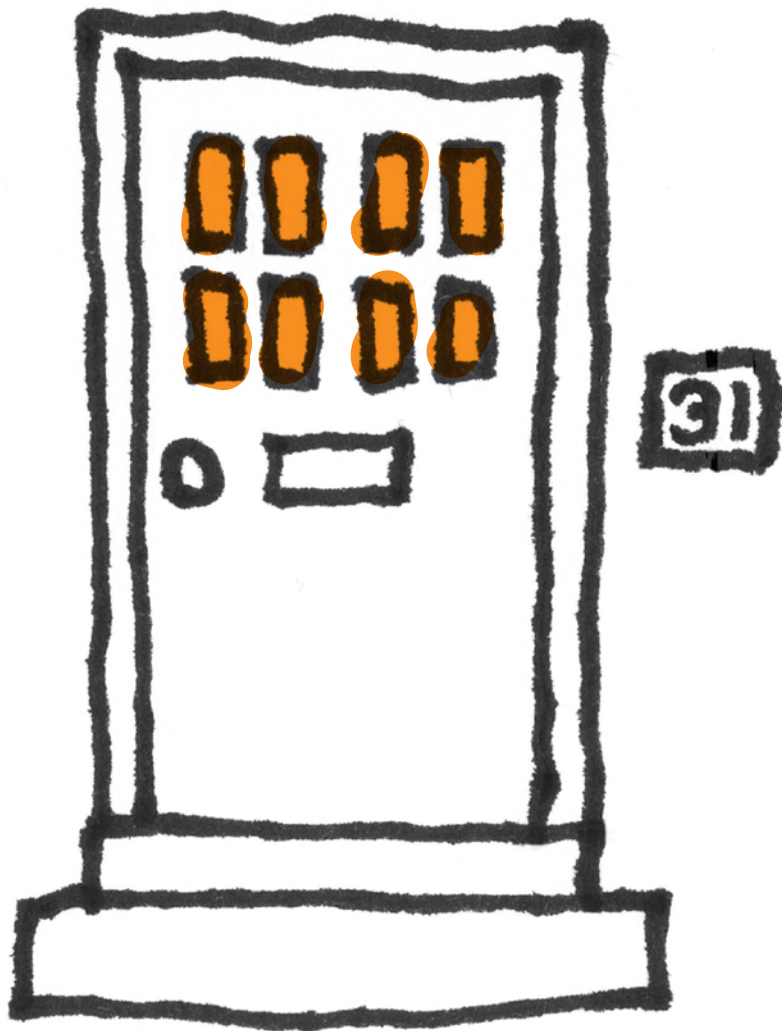

40 jaar Elckertyc 1979-2019

**De periode van ondersteuning
duurt zo kort als mogelijk
maar zo lang als nodig.**

Voorwoord

Kinderen zien hoe hun ouders handelen

Na mijn stage bij Minters, werkte ik in 2018 een half jaar bij de Plusvoorziening in Schiedam. Ik was gevraagd voor de begeleiding van dak- en thuislozen, maar was niet gelijk enthousiast, weet ik nog. Later besepte ik hoe erg dat eigenlijk is, dat ik bij dak- en thuislozen als eerste aan ongewassen zwervers dacht. Zelfs ik, geboren in een opvanghuis! Toch was het een bewuste keuze de functie aan te nemen. Ook al heb ik als baby niet bewust meegekregen wat mijn moeder heeft meegemaakt, ik wilde iets terug doen. Zo voelde het. Iets terug doen voor organisaties die zich inzetten mensen weer op de rit te krijgen.

Ik werkte vier dagen bij de Plusvoorziening, verwerkte de aanmeldingen en begeleidde een aantal dak- en thuislozen. Het viel mij op dat het me nauwelijks moeite kostte mij in te leven in ieders persoonlijke situatie. Op basis van de gezinssituatie, de mate en vorm van begeleiding, bepaalden we welke voorziening het meest passend was. Zo kwam ik voor het eerst ook in contact met Elckerlyc.

Toen ik een jaar of tien was ontmoette ik mijn vader voor het eerst. Al eerder realiseerde ik mij dat het bij ons thuis anders was dan bij mijn vriendinnen. Mijn babyfoto's zijn allemaal gemaakt op de Oosthavenkade, soms met volwassenen erbij die ik niet kende. "Wie zijn die mensen?" vroeg ik mijn moeder. Na de ontmoeting met mijn opa, oma en mijn vader, begon het vragen stellen pas echt. "Waar woonden wij dan precies? Wie stonden er voor jou klaar?"

In de pubertijd was ik vooral heel boos. Hoe had mijn vader zijn zwangere vrouw op straat kunnen zetten? De woede putte me ook uit. Het kostte zoveel energie. Juist mijn moeder motiveerde mij het verleden achter me te laten. Pas toen ik besloot mijn vader te vergeven, kon ik weer echt verder met mijn leven. We zien elkaar niet veel, maar het contact is goed nu.

In hoeverre kinderen in een zelfde situatie belanden als hun ouders, is tijdens mijn studie een terugkerend thema. Mijn leven startte in een opvanghuis. Welk effect heeft het op mij gehad? Tijdens het lezen van de verhalen in dit boek en het nadenken over een passend voorwoord, werd ineens heel duidelijk hoe de keuzes van mijn moeder ook mijn leven hebben gevormd. En hoe belangrijk openheid is. Mensen hebben geen idee. Als je studeert, geld verdient, een eigen auto koopt, verwacht men geen achtergrond zoals ik nu met trots aan iedereen laat lezen.

Kinderen verdienen dezelfde aandacht en begeleiding als hun ouders. Het is belangrijk dat Elckerlyc zich daar sterk voor maakt. Om kinderen te leren dat je altijd je eigen weg kunt kiezen. Ik heb geluk gehad. Mijn moeder kreeg destijds de ondersteuning die ze nodig had en heeft haar kinderen een goede basis kunnen geven. Haar kracht is nu mijn kracht. En die gebruik ik om te laten zien dat je ook aan de andere kant van de hulpverlening terecht kunt komen.

Vlaardingen, mei 2019

Roshni Kalika, student Sociaal Juridische Dienstverlening,
daarnaast werkzaam bij Bureau Sociaal Raadsleden Vlaardingen

Inhoud

Voorwoord	3
1979 - 1989	6
Van de nood een deugd maken	8
An van der Hoeven	10
Mariëtte Hoogendijk	12
Bart de Leede	14
1989 - 1999	16
De deugden van Elckerlyc	18
Ada Bakker	20
Hilbert Kikkert	22
Mila Kalika	24
1999 - 2009	26
Wie goed doet, goed ontmoet?	28
Leonie Foet	30
Bea Tuitert en Cees Oosterom	32
Wendy van Bregt	34
2009 - 2019	36
Geloof, hoop en liefde	38
Alison Martis	40
Frank Christiaansen en Leo Bakker	42
Angelina Franken	44
Cliëntenraad	47
Dankwoord	48

1979

1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988

1989

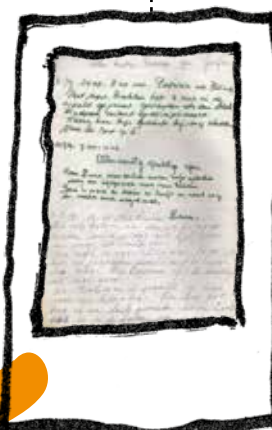
In twee eengezinswoningen in de Van Riebeeckstraat worden de eerste cliënten opgevangen.

14 mei officiële oprichting NOC met handtekening van An van der Hoeven.

Crisisopvang verhuist van Van Riebeeckstraat naar Oosthavenkade 31.

Het Noodopvangcentrum is 24 uur per dag bereikbaar. Overdag ken men voor noodgevallen bellen naar diverse instellingen, zoals onder andere het ICMD (351022), de Raadsliden (344459), het JAC (344713) en de Sociale Dienst (3502440. Na kantoor tijd kan men via het Politiebureau een hulpverlener bellen (342355), die dan voor opname in het NOC kan zorgen.

1997 Jaar voor Dak- en thuislozen.

Een gezellig samenzijn ter ontspanning.

NOC krijgt eerste kantoorruimte in de Valeriusstraat.

Vrijwilligers van het Noodopvangcentrum: "Je bent gewoon een soort praatpaal."

Bart de Leede, vrijwilliger NOC (1979 - 1992):
"In mijn tijd bij het NOC heb ik veel geleerd. Hoe voer je gesprekken, hoe kun je door goed te luisteren ook dingen horen die niet worden verteld. Ik leerde hoe het uitmaakt als je jezelf meeneemt als persoon. Er was in die tijd veel discussie over hoe je je als professional moest verhouden ten opzichte van de cliënt. Persoonlijk betrokken zijn of juist handelen met professionele afstand."

Trainingsweekend vrijwilligers.

1979

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

1987

1988

1989

Van de nood een deugd maken

De idealistische jaren zeventig

De beginjaren zeventig kenmerken zich als een tijd van idealisme, meepraten en meebeslissen. In Vlaardingen waait een linkse wind en bij diverse maatschappelijke organisaties groeit het inzicht te willen voorzien in opvang en begeleiding van mensen die zich in een crisissituatie bevinden en die niet over een onderdak kunnen beschikken. Vanuit die visie worden landelijk de eerste Blijf-van-mijn-lijf-huizen opgericht die alleen opvang bieden aan vrouwen. In Vlaardingen is men van mening dat er juist behoefte is aan algemene crisisopvang, voor zowel mannen als vrouwen, al dan niet met kinderen. In die tijd kloppen Hugo Mulder en An van der Hoeven aan bij de gemeente. Om de behoeften en mogelijkheden te inventariseren voor een opvanghuis wordt een werkgroep ingesteld onder leiding van Stichting Welzijn, waarin onder meer het Riagg, de Stichting Burgerraadsleden en

het Maatschappelijk Werk zijn vertegenwoordigd. De gemeente stelt twee eengezinswoningen in de Van Riebeeckstraat ter beschikking. Met geleend geld van de Sociale Dienst en de hulp van vrijwilligers worden de huizen opgeknapt. Meubilair wordt gedoneerd door bedrijven en particulieren. Op 18 december 1978 kunnen de eerste cliënten worden ontvangen. An van der Hoeven: “De gemeente betaalde de huur, met het eet-geld per cliënt van de Sociale Dienst, betaalden we de boodschappen. Omdat we nog geen kantoor hadden, verliep de aanmelding van nieuwe cliënten via het politiebureau. Vergaderen deden we op Oosthavenkade 31, daar zat toen Stichting Welzijn. Zo zijn we begonnen en binnen twee weken waren de zes beschikbare kamers bezet. In de begintijd toch vooral door vrouwen. Vaak goedgevolgd en opvallend vaak laaggeletterd. Ze verbleven drie tot vier dagen tot ze op een plek terecht konden voor een langer verblijf.”

“Ik herinner mij An van der Hoeven als een supervrijwilliger, maatschappelijk betrokken en heel actief. Ik deelde haar mening dat er een structurele oplossing moest komen voor mensen die om uiteenlopende redenen op straat kwamen te staan en stelde voor te gaan praten op het stadhuis. An had in die tijd echt een voortrekkersrol. Er ontstond een groep betrokken vrijwilligers met een concreet doel waar ik graag een bijdrage aan wilde leveren. Als bestuur vonden wij het niet meer dan logisch dat An's inzet werd beloond. Meer dan als vrijwilliger, moet je je als medewerker kunnen manifesteren in een team. Dat lukte haar goed. Uit de signalen die zij opvang ontwikkelde ze, samen met coördinator Trees Dijkstra, nieuwe initiatieven.”

Hugo Mulder - bestuurslid NOC 1979 t/m 1981

De roerige jaren zeventig bieden de Rotterdammer Hugo Mulder (1951) alle ruimte voor het ontwikkelen van zijn passie: het opkomen voor de rechten van de gewone mens. Van 1975 t/m 1977 werkt hij als opbouwwerker in buurthuis De Pijpelaar.

NOC - de eerste jaren

Algemeen Maatschappelijk Werk, het Riagg en de Sociale Dienst verrichten de intakes voor vrouwen en mannen die om uiteenlopende redenen op straat komen te staan en nergens terecht kunnen. De eerste noodopvang vindt plaats in de tot zes wooneenheden omgebouwde woningen aan de Van Riebeeckstraat, de financiële en emotionele hulpverlening is in handen van de Sociale Dienst. De taak van de vrijwilligers voor het Noodopvangcentrum is naast praktische zaken als boodschappen doen, het bieden van een luisterend oor en de eerste noodzakelijke opvang. De verblijfsduur van vier dagen wordt al snel opgeschroefd naar veertien dagen.

De stichtingsakte van het Noodopvang Centrum Vlaardingen passeert op 14 mei 1979 en An van der Hoeven wordt de eerste vrijwilliger in loondienst. Zij richt zich vooral op (het organiseren van) doorverwijzingen van cliënten. Ada Bakker, vrijwilliger vanaf 12 januari 1979, houdt zich vanaf de beginperiode actief bezig met het werven en trainen van nieuwe vrijwilligers: “Voor de werving en selectie van vrijwilligers gelden vier criteria: een gouden hart, het draaien van minimaal een dienst per week, deelnemen aan de maandelijkse vrijwilligersbijeenkomsten en deelnemen aan de jaarlijkse trainingsweekenden voor medewerkers en bestuur.”

Opvang en begeleiding

Eind 1979 stelt het bestuur van het NOC Trees Dijkstra aan als coördinator. Zij neemt een deel van de taken over van An en een deel van de uitvoerende taken van het bestuur. De eerste jaren staan in het teken van ‘handelen’, handen uit de mouwen en doen wat nodig is. Als na drie jaar de aanmeldingen teruglopen, besluiten directie en bestuur de intakes in eigen huis af te nemen. Het is de eerste fase naar professionalisering. Hulpvragers hebben vaak meer problemen dan voorheen werd vastgesteld. Lange wachttijden frustreren doorverwijzingen en de stap wordt gemaakt van opvanghuis naar opvang met begeleiding. Na vijf jaar groeit het NOC uit haar jas en kijkt uit naar een groter pand. In 1985 koopt de stichting het pand van Stichting Welzijn aan Oosthavenkade 31.

Mariëtte Hoogendijk, bestuurslid vanaf de oprichting: “Trees Dijkstra had een enorme energie, ze pakte veel aan. Ze had contacten met alles en iedereen. Mede door haar inzet is het landelijke platform LOCO opgericht. Het heeft er toe bijgedragen dat Elckerlyc vanaf 1985 structureel kon worden gefinancierd. En de basis voor de ontwikkeling van een vrijwilligersorganisatie naar een professionele organisatie. Dat is echt haar verdienste.”

“Het Noodopvangcentrum is gestart met veertig vrijwillige medewerkers, qua leeftijd en opleiding zeer divers van samenstelling. Elke vrijwilliger kreeg bij aanvang een gedegen training, we bespraken inhoudelijke thema's tijdens de maandelijkse bijeenkomsten en organiseerden elk jaar een trainingsweekend op het landgoed Olaertsduyn in Rockanje. Naast ondersteunende theorie, bootsten we situaties na met behulp van rollenspelen. Tegelijkertijd was het trainingsweekend ook een beloning voor een jaar vrijwillige inzet. Landelijk startten in die tijd meerdere opvangcentra op min of meer dezelfde basis. Om ervaringen uit te wisselen en krachten te bundelen, werd het platform Landelijk Overleg Crisis- en Opvangcentra opgericht, een erkende gesprekspartner voor het Ministerie van WVC. Als LOCO bestuurslid speelde het NOC een actieve rol bij het ontwerpen van een CAO voor medewerkers, de basis voor verdere professionalisering.”

Trees Dijkstra – coördinator NOC 1979 t/m 1989

Na An van der Hoeven wordt Trees Dijkstra (1952 – 2012) de tweede betaalde medewerker bij het NOC. Het opgetekende citaat komt uit haar bijdrage voor het samengestelde boekje ter gelegenheid van 25 jaar NOC.

De eerste zes kamers waren al snel vol

De bewoners van de Vettoordse Polder roepen al jaren dat er behoefte is aan een crisisopvang voor zowel vrouwen als mannen. Eén van hen is **An van der Hoeven**. In 1976 besluit ze dat opvang door bewoners thuis niet langer kan en zet zich actief in voor de oprichting van het eerste noodopvanghuis in Vlaardingen. “Ik kom nog steeds mensen tegen die dankbaar zijn.”

“Ik woonde in de Pieter Karel Drossaartstraat in de VOP met mijn gezin. Tegenover ons huis was het JAC, het Jongeren Advies Centrum. En daar liepen weleens jongeren weg, zonder te weten waarheen. Mijn man en ik namen af en toe een jongere tijdelijk in huis. Om even op adem te komen. Ik werkte in die tijd als vrijwilliger in buurthuis De Pijpelaar. Hugo Mulder was daar opbouwwerker. Op een dag zat er een vrouw op de stoep met twee jongetjes. Ik vroeg Hugo: ‘Wat moeten we nu doen?’

Overtuigen voor toestemming

We gingen naar het stadhuis en daar bracht Wil den Hartogh ons in contact met de juiste mensen. Als we toen hadden geweten hoeveel maanden overleggen en overtuigen er nodig zou zijn om toestemming te krijgen, weet ik eerlijk niet of het opvanghuis er ooit was gekomen. De toenmalige wethouder zei doodleuk dat een dergelijke opvang niet nodig was! Toen er weer een vrouw op de stoep zat met haar kinderen, hebben we de wethouder 's avonds gebeld om te vragen of we hen bij haar konden onderbrengen.

Brief

En opeens kwam die brief. In augustus 1978 kregen we bericht van de gemeente dat als wij een opvanghuis wilden starten, dit moest gebeuren vóór het einde van het jaar. Alles kwam in een stroomversnelling. De gemeente stelde twee eengezinswoningen in de Van Riebeeckstraat ter beschikking. Met geleend geld van de Sociale Dienst en de hulp van vrijwilligers, verbouwden we de huizen en knapten ze op. Van alle kanten kregen we huisraad aangeboden. Stichting Welzijn hielp ons bij het opzetten van de administratie en ik richtte me op het werven van geschikte vrijwilligers.

Op maandag 11 december 1978 openden we Noodopvangcentrum Vlaardingen.

De gemeente betaalde de huur en met het eet-geld per cliënt van de Sociale Dienst betaalden we de boodschappen. De aanmelding van nieuwe cliënten verliep via het politiebureau. Binnen twee weken waren de zes beschikbare kamers bezet. Trees Dijkstra werd na mij de tweede betaalde kracht, eerst als coördinator, later als directeur. We waren een goed team. We ontwikkelden een startcursus voor vrijwilligers in wijkcentrum De Telder, organiseerden elke maand een verplichte vrijwilligersbijeenkomst en later ging ik regelmatig met haar mee naar vergaderingen in Utrecht om ervaringen uit te wisselen met andere opvangcentra.

Juiste vragen stellen

Met een half jaar Mulo startte ik op mijn acht-enveertigste met een driejarige opleiding tot maatschappelijk werker. Ik leerde er onder meer de juiste vragen te stellen om nog beter te kunnen inspringen op de problemen die vaak onder dakloosheid liggen. Van een groep betrokken vrijwilligers maakten we geleidelijk de stap naar een professionele organisatie.

Het zorgen voor een ander heb ik van huis uit meegekregen, maar bij het NOC leerde ik hoe belangrijk het is om te praten. Ik leerde er mijn mond open te doen. Op te komen voor mijzelf en voor het lot van de ander. Als bijvoorbeeld het inschrijven voor een woning moeizaam verliep, ging ik mee. Dan lukte het wel. Uit die tijd komt ook mijn stevige handdruk. Met mij valt niet te sollen, ja dat was wel de achterliggende boodschap.”

“Luisteren naar wat een cliënt nodig heeft is voor mij de basis van een goede begeleiding. En verder kijken dan je neus lang is”

“Dakloosheid komt echt in alle bevolkingslagen voor. Ik had concrete voorbeelden. Ja, dan gingen de ogen van mijn toehoorders knipperen. En dan kwamen de donaties”

Elckerlyc is een deel van mijn leven

Naast haar werk als gemeenteraadslid voor de VVD in Vlaardingen, is Mariëtte Hoogendijk in de jaren zeventig een aantal keer leidster van de VOS-cursus, een plek waar vrouwen zich oriënteren op de samenleving. Daar ontmoet ze An van der Hoeven. “An ving in die tijd al mensen op. Ik besepte eens te meer de noodzaak voor een officiële noodopvang. Bij de oprichting van de stichting besloot ik mij in te zetten als bestuurslid.”

Eerste noodopvang

“Om de behoeften en mogelijkheden te inventariseren voor een opvanghuis werd een werkgroep ingesteld onder leiding van Stichting Welzijn, waarin onder meer het Riagg, de Stichting Burgerraadsliden en het maatschappelijk werk waren vertegenwoordigd. Ik zat in die tijd in de Begeleidingscommissie Vlaardingse Burgerraadsliden. Zo raakte ik inhoudelijk betrokken. Op 14 mei 1979 kon de stichtingsakte worden gepasseerd bij de notaris. De eerste jaren ging het puur om de eerste noodopvang. An, later samen met coördinator en eerste directeur Trees Dijkstra, regelde de doorverwijzingen naar langduriger opvang in combinatie met begeleiding.

Boterham met kaas

Als bestuur keken we goed om ons heen. Hoe was de opvang georganiseerd in andere steden? Ook signaleerde An al snel dat er vaak meer aan hand was met de mensen die wij opvingen. Alleen een bed voor zes weken is niet voldoende, zei ze. We moeten meer kunnen aanbieden. Trees besloot te lobbyen bij het Ministerie van WVC voor een structurele subsidie. En ja hoor, op een dag zou een delegatie ambtenaren langskomen voor een bezoek aan onze opvang. Ik weet het nog goed. An en Trees werden zenuwachtig, de afspraak stond gepland om 12 uur. ‘Wat moeten we ze aanbieden voor lunch?’ riepen ze. Nou, een boterham met kaas, wat we zelf ook eten, was mijn reactie. Het zijn ook maar gewoon mensen, net als wij.

Praktisch ingesteld

Vanaf 1985 werd het NOC rechtstreeks gesubsidieerd door het Ministerie van WVC. Dit gaf ons financiële armslag en was een belangrijke stap in de ontwikkeling naar een professionele organisatie. Financiering voor meubels, onderhoud en overige zaken, bleef door de jaren heen altijd een agendapunt. Nu ben ik praktisch ingesteld, dus als de gelegenheid zich voordeed, sprak ik mijn netwerk aan. Het kan zo maar gebeuren dat je op een dag op straat komt te staan, hield ik mijn toehoorders voor. Dakloosheid komt echt in alle bevolkingslagen voor. Ik had concrete voorbeelden. Ja, dan gingen de ogen knipperen.” Met een glimlach: “En dan kwamen de donaties.

Eigen toko

Wat mij opviel is dat hulpverlenende instellingen zich te vaak alleen met hun eigen toko bezighouden en niet zien wat er direct naast hen gebeurt. Het verhaal van een dakloze man die ik regelmatig sprak, hoorde ik mijzelf steeds herhalen. Bij de GGD, bij maatschappelijke hulpverleners, bij woningbedrijven. De dak- en thuislozenproblematiek raakt meerdere instanties. Dat inzicht is pas de laatste jaren beleid geworden. We moeten er samen, met elkaar, onze schouders onder zetten.

Toen ik in 2006 tachtig werd, ben ik definitief teruggetreden. Ik was inmiddels geen officieel bestuurslid meer, maar men had het altijd prettig gevonden dat ik meekeek naar de ontwikkelingen. Maar op een gegeven moment is ook die tijd voorbij. Volgen doe ik ze nog steeds. Natuurlijk! Elckerlyc is een deel van mijn leven.”

“Het signaal kwam van An én zij nam vervolgens het initiatief. Samen met Hugo Mulder, destijds opbouwwerker in buurthuis De Pijpelaar, stapte ze op een dag naar het stadhuis om haar verhaal te doen. En ze hield vol. Echt een kei van een vrouw”

1989

1999

Onthulling nieuwe logo (ontwerp Len Munnik) Stichting Tijdelijk Wonen Elckerlyc.

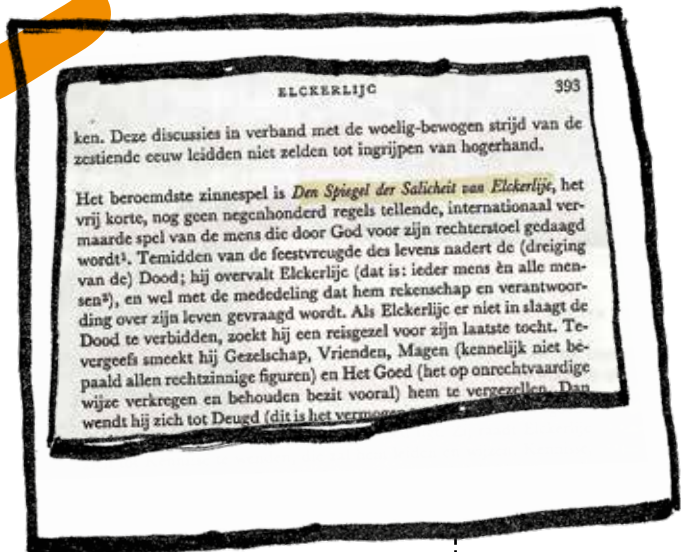
Gat van 70.000 gulden
Stichting Tijdelijk Wonen kampt met exploitatietekort
Gr. Vld 25/6/1992

De Lions Club houdt op 4 oktober 1992 een vazenveiling om geld in te zamelen voor Elckerlyc.

Project Huurschuld
Mamport 7/5/1998

An van der Hoeven, initiatiefneemster NOC:
 “Ik heb achttien jaar met veel plezier voor het NOC gewerkt en kijk met waardering terug op de actieve inzet van Mariëtte. Ze was heel praktisch ingesteld, we konden het goed met elkaar vinden.”

Tientallen bekende Nederlanders en beroemde Vlaardingers hebben meegedaan aan de unieke vazenveiling.

De medewerkers bij Elckerlyc vormen een hechte groep.

De deugd Voorzichtigheid is bedachtzaam. Hij denkt na voordat hij iets zegt of doet. Hij reflecteert op het eigen handelen en checkt of de boodschap die hij over wil brengen op de juiste manier ontvangen wordt.

VOORZICHTIGHEID

De deugd Rechtvaardigheid behandelt een ander zoals hij/zij zelf ook behandeld wil worden. Behandel iedereen gelijk. Wie goed doet die goed ontmoet.

RECHTVAARDIGHEID

De deugd Gematigheid is bescheiden. Hij blijft rustig en kalm wanneer iets niet goed gaat. Daarnaast denkt hij na over het indelen van zijn tijd en uitgeven van zijn geld. Is deze handeling het waard om geld of tijd in te stoppen?

GEMATIGHEID

De deugd Moed neemt verantwoordelijkheid voor het eigen handelen. Hij komt voor zichzelf op. Ook komt hij uit zijn comfort-zone. Hij geeft feedback en bespreekt het wanneer hij met een vervelend gevoel rondloopt. Hij maakt de ander bewust van zijn eigen gedrag en hij spreekt de ander daar op aan. Het liefst één op één. Tot slot durft moed om advies van andere collega's te vragen: 'hoe zou jij dat aanpakken? Wil je meedenken?'

MOED

De deugd Geloof die gelooft in zijn eigen kunnen en in dat van anderen. Hij heeft zelfvertrouwen. Deze deugd denkt niet in beperkingen, maar in oplossingen. Hij gelooft in de goedheid van de mens.

De deugd Hoop, die heeft er vertrouwen in dat de communicatie goed verloopt wanneer het gezamenlijke doel voor ogen.

De deugd Liefde houdt de paraplu boven het hoofd van de ander wanneer het regent. Hij helpt een ander graag om het gezamenlijke doel te bereiken. Wanneer hij iemand niet goed kent, probeert hij hem/haar beter te leren kennen. Door iemand beter te leren kennen, kan er een vertrouwensrelatie ontstaan. Vertrouwen is de basis voor een goede communicatie.

GELOOF, HOOP EN LIEFDE

Een kind kan niet kiezen

Na zich ruim 39 jaar te hebben ingezet voor dak- en thuislozen, neemt **Ada Bakker** op 16 april 2018 afscheid van haar collega's. "Wat de meeste indruk op mij heeft gemaakt in al die jaren? De kracht van elk mens. Omstandigheden kunnen nog zo beroerd zijn, met de juiste hulp en eigen motivatie, blijkt nagenoeg elk mens over ongelooflijke veerkracht te beschikken. Daar een steentje aan kunnen bijdragen, geeft veel voldoening."

In de jaren zeventig is Ada actief lid van de Rooie Vrouwen en cursist bij de VOS, Vrouwen Oriënteren zich op de Samenleving. Lachend: "Wij waren geëmancipeerde vrouwen. Bloednieuwsgierig en bloedserieus. In 1978 hoorde ik over de oprichting van het Noodopvangcentrum. Ik attendeerde mijn ouders, zij hadden tijd over en hielpen heel actief met de verbouwing van het eerste pand aan de Van Riebeeckstraat. Ook zelf raakte ik al snel betrokken en een maand na de opening draaide ik mijn eerste dienst. Tien jaar werkte ik als vrijwilliger. Daarna kwam er een vacature voor gastvrouw en op 2 september 1988 trad ik officieel in dienst bij het NOC.

Felle feminist

Een incestverleden heeft mij gevormd én strijdbaar gemaakt. Ik hield het niet voor mogelijk, maar werd toch verliefd, trouwde en raakte zwanger. Ik nam mij voor mijn kinderen op te voeden tot zelfstandige mensen die kunnen floreren in de maatschappij. Mijn huwelijk hield helaas geen stand, na tien jaar vroeg ik een echtscheiding aan en ik werd een nog fellere feminist dan ik al was. Nu achteraf zie ik dat je kennelijk eerst 'over de top' moet gaan om je evenwicht te kunnen vinden. Mijn manier om mij te wapenen werd mij inzetten voor andere 'slachtoffers', met name als er kinderen bij betrokken waren. Een kind kan niet kiezen. Het verbeteren van kansen voor elk kind werd mijn belangrijkste doel.

Humor was en is mijn andere wapen. In de beginfase bestond ons werk uit aandacht voor de cliënten, vertrouwen geven, luisteren, praten en het gezamenlijk ondernemen van huishoudelijke taken. In een logboek schreven we wat er tijdens de dienst was voorgevallen. De meest schrijnende situaties hoorden we, kunnen relativeren blijkt dan heel belangrijk. Zonder lol is het werk gewoon te zwaar.

Niet zielig

Omdat ik een theoretisch kader miste, startte ik in 1990 met een mbo-opleiding Inrichtingswerk. Als afstudeerscriptie ontwikkelde ik een 'krachtgericht' behandelplan waarmee ik mijn tijd ver vooruit was. Misschien komt het door mijn eigen achtergrond, maar ik heb onze cliënten nooit als 'zielig' bestempeld. Het zijn mannen en vrouwen die wat hebben meegemaakt. Dat is heel wat anders. En je hebt lef en kracht nodig om je bij ons aan te melden. Van teamcoördinator Fokke Kramer leerde ik hoe we het 'pamperen' konden loslaten. Niet mee-eten maar zélf boodschappen doen en koken. Leren weer zelfstandig te worden. Voorbereiden op het leven buiten in de maatschappij. Aan 'ja-maar-zeggars' heb ik een broertje dood. 'Ja, want' en dan een suggestie voor een oplossing. Daar heb je wat aan.

Openheid

Door de jaren heen werd de werkwijze minder soft. Er werden nieuwe werkregels opgesteld waaronder het bijhouden van een urenregistratie zodat inzichtelijk werd hoeveel tijd er aan welke taak werd besteed. Met Angelina Franken is de openheid gekomen voor het werk van Elckerlyc. Door middel van open dagen laten we meer zien wat ons werk inhoudt en in welke situaties mensen zoals jij en ik kunnen belanden. Belangrijk ook dat er meer openheid is rondom het thema vrouwen en huiselijk geweld. Nu de mannen nog. Echt, daar valt nog een wereld te winnen."

**"Cliënten zijn niet zielig.
Het zijn mannen en vrouwen
die wat hebben meegemaakt.
Dat is heel wat anders.
Je hebt lef en kracht nodig
om je bij ons aan te melden"**

**"De meest schrijnende situaties hoorden we,
kunnen relativeren blijkt dan heel belangrijk.
Zonder lol is het werk gewoon te zwaar"**

“Cliënten niet meer alleen bij de hand nemen maar leren hoe hun leven zelf weer op te pakken. Ik zie het als een van de belangrijkste ontwikkelingen van de afgelopen jaren”

Ik vond het moeilijk om afscheid te nemen van het oude

Als invalkracht tijdens haar mbo-opleiding Sociaal Pedagogisch Werk, leerde Leonie Foet Stichting Elckerlyc al kennen. Sinds 2003 werkt ze er in vaste dienst. “Door de jaren heen heb ik veel cliënten zien komen en gaan. Overal vandaan en elk met een eigen achtergrond. Mijn drijfveer is deze mensen weer op weg te helpen naar een zelfstandig en zelfredzaam leven.”

“Begeleiding op de groep, dat was in mijn begintijd bij Elckerlyc onze werkwijze. Cliënten konden hun verhaal kwijt, we luisterden, observeerden en we kookten vaak gezamenlijk. We gingen mee naar de huisarts, naar de rechtbank, deden samen boodschappen. We namen iemand bij de hand, ondersteunde de cliënt totdat hij of zij het weer zelf kon. Het was een goede en ook leuke tijd, we voelden ons er wel bij. In 2007 vroeg mijn teamleider om samen met een collega de vrouwenopvang vorm te geven. We creëerden een fijn team, we hadden onze eigen ‘toko’, onze eigen discipline en specialisatie. Vrouwen begeleiden die te maken hebben met huiselijk geweld, werd een belangrijk onderdeel van mijn werk.

De financiële crisis was een dieptepunt in het bestaan van Elckerlyc. Angelina Franken werd aangesteld als interim-manager en was direct open en duidelijk over de situatie. Ik hoor het haar nog zeggen: ‘Als we zo doorgaan, redden we het niet.’ Toen we begrepen hoe we er echt voorstonden, zetten we onze schouders eronder. We wilden niets liever dan weer een gezonde organisatie worden.

Onsympathieke beslissingen

Na een eerste verkennende fase namen directie en Raad van Toezicht rigoureuze besluiten. Het Laatste Kans-project werd afgestoten en de managementlaag met teamleiders werd verwijderd. Er kwamen nieuwe functieomschrijvingen en zelfsturende teams. Ik was lid van de OR, ik wilde betrokken zijn bij het opnieuw

opbouwen van de organisatie én opkomen voor de belangen van de werknemers. Maar ik vond het ook lastig, onsympathieke beslissingen waren onvermijdelijk en tegenover mijn collega's voelde ik me soms de boeman.

De grootste verandering voor ons als medewerkers? We werden allemaal ambulante begeleiders. Dit betekende dat we elkaars cliënten moesten kunnen overnemen als dat nodig was. Onze kennis moesten we verbreden. In het begin was er veel weerstand voor de nieuwe manier van werken. Ook zelf heb ik het flink voor mijn kiezen gehad. Er werd van ons gevraagd inzetbaar te zijn voor alle cliënten, dwars door alle doelgroepen en alle soorten opvang heen.

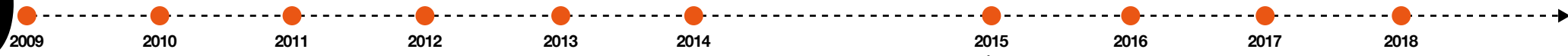
Minder kwetsbaar

Ik merkte al snel dat deze ontwikkeling niet was tegen te houden. Het was een ontwikkeling die de maatschappij van ons vroeg om ons werk goed te kunnen blijven doen. Wat hielp was dat er altijd veel ruimte was om te praten. Alles was bespreekbaar. ‘Als je mij vertelt wat je lastig vindt, kan ik er wat aan doen,’ zei Angelina als ik mijn ongenoegen liet merken. Ze is altijd heel transparant geweest en nog steeds. Nu zie ik dat ik het moeilijk vond om afscheid te nemen van het oude. Ik begrijp nu dat het een soort rouwproces was.

Toen ik mijn draai weer had gevonden, ben ik in 2013 opgeleid tot trainer Krachtwerk, een begeleidingsmethode die zich richt op de eigen kracht en mogelijkheden van cliënten. Begeleiden bij huiselijk geweld en collega's verder helpen met krachtgerichte methodes, zijn onderdelen van mijn werk waar mijn hart ligt. Zo hebben ook andere collega's hun voorkeuren. Maar we zijn flexibel. Dat is nu onze werkhouding. Het maakt ons als organisatie minder kwetsbaar. Ik denk dat ik namens al mijn collega's spreek: we willen nooit meer terechtkomen in de situatie van tien jaar geleden.”

2009

2019

Angelina Franken en Fokke Kramer.

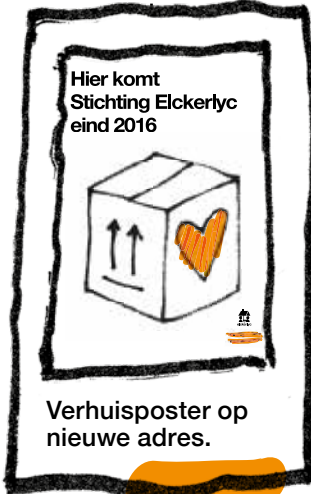

Jaarverslag 2009.

Stichting Elckerlyc verhuist per november naar de Oosthavenkade 31

Verhuisposter op kantoor Schiedamseweg.

Hier komt Stichting Elckerlyc eind 2016

Verhuisposter op nieuwe adres.

Varen met de fluisterboot, teamuitje 2018.

Postzegel ter ere van opening nieuwe kantoor op 14 februari 2017.

Weerzien tijdens fotoshoot An van der Hoeven en Mariëtte Hoogendijk

“Hoe zou het zijn om vanuit de verhalen van cliënten, een theatervoorstelling te maken over het beeld dat bestaat van dak- en thuislozen,’ zeiden Angelina Franken en ik tegen elkaar. Zo ontstond het idee voor het theaterproject Thuis. In theaterregisseurs Jan Jasper de Vries en Jurrien van Rheenen vond ik jonge makers die op basis van interviews inhoudelijke betekenis konden geven. Het was spannend, het zijn kwetsbare verhalen waarmee je theater maakt. Dankzij het vertrouwen van Angelina, ontstond er een indrukwekkende voorstelling, gespeeld in de voormalige crisisopvang aan Oosthavenkade 31. Dat maakte het extra bijzonder. Samen met de andere activiteiten van Elckerlyc draagt het hopelijk bij aan het creëren van meer begrip voor dak- en thuislozen.”

Wim Staessens – coördinator van locatievoorstelling Thuis in 2015
 Als programmacoördinator bij KADE40 is Wim Staessens (1976) steeds op zoek naar nieuwe samenwerkingen in de stad. Zo komt hij ook in contact met Angelina Franken. Sinds 2018 is hij directeur van Theater Koningshof in Maassluis.

“Mijn contactpersoon bij dak- en thuislozenopvang De Elementen legde het contact met Stichting Elckerlyc, iets waar ik hem nog altijd dankbaar voor ben. Elckerlyc heeft mij zelfstandig gemaakt. Ze hebben de tijd voor mij genomen. En mij vanaf het begin af aan het gevoel gegeven dat ik de moeite waard ben. Als ik nu iets niet begrijp ga ik het eerst zelf uitzoeken. Als het echt niet lukt, vraag ik hulp. Bij de Formulierenbrigade van Stroomopwaarts of bij Elckerlyc. Er zijn altijd mensen die je willen helpen. Mijn verhaal vertellen helpt mij ook om het steeds beter te gaan doen. Ik heb nu drie keer in de gevangenis gezeten en ben drie keer opnieuw begonnen. Dat wil ik niet meer. Ik heb geleerd om betere keuzes te maken. Ik ben gegroeid, de man geworden die ik nu ben.”

Germany Noor – cliënt in 2017
 Van zijn moeder leert Germany Noor (1975) dat je hard moet werken om iets te bereiken. Een mislukte voetbalcarrière en een gebrek aan zelfvertrouwen, brengen hem op het verkeerde pad. Inmiddels heeft hij een baan, woont hij zelfstandig en is ook het nazorgtraject afgerond.

Elckerlyc biedt een thuis waar je jezelf mag zijn

In 2014 keert **Alison Martis** terug naar Nederland en woont tijdelijk bij zijn broertje. Financieel bijdragen lukt in die periode niet altijd. “En op een dag schreef hij me uit. Ik stond op straat. En had geen idee wat ik moest doen. Ik ging langs bij allerlei instanties tot een kennis mij tipte Elckerlyc te bellen. Ik voelde niet zozeer schaamte. Meer ongeloof. Ik was verbijsterd, dat dit mij was overkomen!”

“Ik ben de tweede van zeven jongens. Mijn vader was ambtenaar in Willemstad, mijn moeder huishoudster in Julianadorp. Na de mts wilde ik mij verder ontwikkelen, maar op Curaçao waren de mogelijkheden er niet. Verder studeren, dát was mijn droom. Ik had een contactadres in Nederland, ik was 27 en ging mijn toekomst tegemoet. Van studeren was alleen geen sprake, voor studiefinanciering bleek ik te oud. Op zoek naar werk kwam ik terecht bij een maatschappelijke organisatie en ging aan de slag als jongerenwerker. Met hulp van een vriendin lukte het om een huis te huren in Schiedam. In 2006 besloot ik alsnog een hbo-opleiding te gaan volgen.

Idealistisch project

De precieze oorzaak weet ik nog steeds niet, als uit het niets kreeg ik last van burn-outverschijnselen en extreme faalangst. De opleiding ben ik gestart, maar na een jaar moest ik stoppen. Ik krabbelde op, nam uiteenlopende baantjes aan, maar belandde in 2012 bij het UWV. Ik besloot mijn opgedane kennis en werkervaring te gebruiken voor een idealistisch project op Curaçao. Samen met een kennis werkte ik een plan uit waarbij jongeren en ouderen gebruik maken van elkaars kennis en wijsheid. Vol vertrouwen ging ik terug naar Curaçao. Helaas werd het project niet gefinancierd. Ook op andere terreinen kreeg ik geen voet aan de grond. Ik was vijftien jaar weggeweest, men vond mij betweterig en verwesterd.

Gedichten

Door de jaren heen maakten nog vier andere broers de keuze voor Nederland. Ook ik keerde in 2014

weer terug. Ik kon bij een van mijn broertjes inwonen in Vlaardingen en begon aan een persoonlijke zoektocht. Wat ga ik doen? Wat wil ik met mijn leven? Ik heb het geluk dat ik gemakkelijk contact maak en stapte nieuwsgierig af op organisaties en mensen. Ook begon ik met het opschrijven van gedachten, gevoelens en ervaringen die mij raakten. Sommige teksten werden gedichten. Bij gelegenheid droeg ik ze voor en er werd enthousiast op gereageerd. Een eigen gedichtenbundel, dat werd mijn doel. En toen stond ik in 2016 opeens op straat.

“Mijn begeleider adviseerde, gaf tips, maar vooral luisterde hij”

Opgewekt en positief

Tijdens het intakegesprek bij Elckerlyc vertelde ik mijn situatie en binnen twee weken had ik een woning. Naast hulp bij praktische zaken kon ik met mijn begeleider alles bespreken, hij adviseerde, gaf tips, maar vooral luisterde hij en soms ook vertelde hij iets over zichzelf. Eerlijk gezegd had ik de eerste periode moeite om elke twee weken langs te gaan. Wat moet ik vertellen? dacht ik steeds. Het gaat nu toch goed? Laat me nu maar gewoon m'n gang gaan. Maar toch, elke keer als ik de spreekkamer binnenstapte, werd ik mild. Ik was mij er niet direct van bewust, maar ik veranderde. Mijn begeleider zei op een gegeven moment: ‘Telkens als jij binnenkomt, word ik vrolijk. Je bent altijd opgewekt en positief.’

Ik weet nu, ik had iemand nodig die mij begreep en heb bij Elckerlyc de juiste persoon ontmoet. Mijn begeleider liet mij anders kijken naar problemen, naar teleurstellingen. Door hem ging ik mij weer focussen op het uitgeven van mijn dichtbundel. En mijn boosheid verdween. Sinds mei 2017 woon ik in

een eigen huurhuis in de Westwijk. Hoe voor mijzelf te zorgen, leerde ik van mijn ouders. Maar Elckerlyc stond voor mij klaar toen ik het nodig had. Op 8 juni 2017 presenteerde ik mijn dichtbundel. Mijn ouders waren er bij. En mijn begeleider. Mijn broertje heb ik vergeven. Nu kan ik verder.”

“Van nazorg heb ik geen gebruik hoeven maken. Het was fijn te weten dat ik kon bellen als het nodig was”

Cliënten kunnen veel meer dan wij hulpverleners denken

Tijdens haar studie ontdekt **Angelina Franken** dat een stabiele thuissituatie zoals zij zelf kent, niet vanzelfsprekend is. En hoe gemakkelijk het mis kan gaan als je als kind die basis mist. Sinds 2010 is zij bestuurder bij Stichting Elckerlyc. “Ik ben niet ambitieus. Wel bloedserieus.”

“Gedrag komt voort uit wat je kent, uit wat je is geleerd of voorgedaan. Je ontwikkelen betekent dat je er van bewust bent dat je kunt kiezen om het soms anders te doen dan je ouders. Bij Elckerlyc willen wij een voorbeeld zijn en daarmee laten zien hoe het óók kan. Naast het op weg helpen met praktische zaken, proberen wij onze cliënten een eigen stem te geven. En ze laten geloven in hun eigen kracht.

Start

In 2009, ik werkte bij PsyQ, onderdeel van de Parnassiagroep in Spijkenisse, kwam mijn collega Hans met de vraag of ik eens wilde kijken naar de kostprijsberekening van een project bij Stichting Elckerlyc waar zijn partner werkte. De toenmalige bestuurder was al een tijd ziek thuis na een hartinfarct. Met deze vraag stapte ik destijds binnen bij Elckerlyc.

Elckerlyc bleek al een aantal jaren verlies te draaien en de gemeente dreigde met het openbaar aanbesteden van onze taken. Toen er in 2012 nog eens flinke bezuinigingen overheen kwamen - Elckerlyc moest 35% inleveren – was een ingrijpende reorganisatie

noodzakelijk. Ik besloot in te gaan op de vraag de reorganisatie te leiden. Met als uitgangspunt: welke diensten worden er van ons verlangd en wat kunnen we leveren voor het aangepaste budget. We gingen terug naar onze kerntaak: crisisopvang voor cliënten met kinderen en crisisopvang na huiselijk geweld.

Housing First

In die tijd verdiepte ik mij in alternatieve vormen van maatschappelijke opvang. Is centrale opvang nog wel de meest gewenste, vroeg ik mij steeds meer af. Het boek Van huis en haard, van Minke Wagenaar sterkte mij in mijn twijfel. Contact met anderen is absoluut belangrijk, maar cliënten blijken meer behoefte te hebben aan een eigen plek dan we voorheen dachten, een plek waar ze alleen met zichzelf te maken hebben. Aan de OR, Raad van Toezicht en Cliëntenraad stelde ik een werkvorm voor als in het Laatste Kans-project. Elckerlyc huurt een flat, sluit een huur- en begeleidingsovereenkomst af met de cliënt en zorgt voor ambulante begeleiding. De zogenaamde Housing First-methodiek.

In mijn omgeving sta ik bekend als praktisch. En ook in mijn werk kijk ik vooral naar wat wél kan. Maar altijd met de behoeftepiramide van Maslow op de achtergrond. Wat is de eerste behoefte? Dát organiseren en vervolgens onderzoeken welke vaardigheden moeten worden ondersteund, versterkt en soms zelfs aangeleerd.

Kerstpakket

De reorganisatie had een enorme impact. Voor de medewerkers veranderde alles. Taakin-vulling, werklocatie, teamsamenstelling, maar ook gewoontes werden doorbroken. Zo kregen we altijd kerstpakketten van de Rotary voor onze cliënten. Absoluut een mooi gebaar. Tegelijkertijd waren medewerkers dagen in touw om al die pakketten bij cliënten langs te brengen. Tijd die ten koste ging van begeleiding. Waarom geven we onze cliënten eigenlijk een kerstpakket? vroeg ik aan de medewerkers. Omdat we ze krijgen? Omdat onze cliënten zielig zijn? Dat klopt niet. Ze krijgen nu juist ondersteuning, ze

zijn niet zielig. We helpen ze weer op weg. Bij de hand nemen is soms nodig, in de watten leggen niet. En, cliënten kunnen echt veel meer dan wij hulpverleners denken.

Hoe ik Elckerlyc over vijf jaar zie? Onze dienstverlening blijft altijd bestaan. Maar door ons meer te focussen op de ontwikkeling van de kinderen, kunnen we de opvangvraag misschien helpen verminderen. Een meer inhoudelijk samenwerking met onze ketenpartners, vind ik daarbij heel belangrijk.”

“Naast het op weg helpen met praktische zaken, proberen wij onze cliënten een eigen stem te geven. En ze laten geloven in hun eigen kracht”

“Wat is de eerste behoefte? Dát organiseren en vervolgens onderzoeken welke vaardigheden moeten worden ondersteund, versterkt en soms zelfs aangeleerd”

Dankwoord

Instellingen in Zorg en Welzijn, zijn niet gewend om zichzelf op de borst te kloppen. Dat is jammer, want zij leveren goed werk voor de samenleving. In het jubileumjaar van Stichting Elckerlyc hebben wij de mensen van zo'n welzijnsinstelling zichtbaar gemaakt. Samen vertellen zij het verhaal van veertig jaar opvang bij dakloosheid in de regio Nieuwe Waterweg Noord. Gedreven en enthousiaste mensen die zich met volharding inzetten voor medemensen die weer op weg geholpen moeten worden. Een verhaal dat verdient te worden vastgelegd, zodat we niet vergeten hoe belangrijk het is en blijft om voor elkaar te zorgen.

Ada, Alison, An, Angelina, Bart, Bea, Cees, Fokke, Frank, Germany, Hilbert, Hugo, John, Leo, Leonie, Mariëtte D, Mariëtte H (postuum), Mila, Roshni, Wendy, Wil en Wim; veel dank voor jullie bijdrage aan een bijzonder boek.

In Memoriam

Mariëtte Hoogendijk (1926 - 2019)

“Je nooit ergens op laten voorstaan, zo ben ik opgevoed. Je plicht doen, eerlijk zijn en blij zijn met wat je krijgt.”

Mariëtte van Dorst: “Na onze samenwerking spraken we elkaar nog regelmatig. Mariëtte was echt en oprecht, werkelijk begaan met mensen die het (even) tegen zat in het leven. Niet uit medelijden, maar vanuit een overtuiging dat je de ander helpt door voorwaarden te scheppen die het mogelijk maken uit het dal te klimmen. Vanuit deze invalshoek heeft ze veel voor Elckerlyc betekend.”

VAN DE NOOD
EEN DEUSD MAKEN

Colofon

© Stichting Elckerlyc 2019

interviews en teksten Schrijfwerk Marleen Bos

ontwerp en vormgeving HollandsOntwerp,

Natascha van der Horst

fotografie Maarten Roukema

Bezoekadres

Stichting Elckerlyc
Oosthavenkade 31
3134 NW Vlaardingen

010 - 435 50 00

info@st-elck.nl

www.stichting-elckerlyc-vlaardingen.nl

Wie goed doet, goed ontmoet

Hoe start je een opvanghuis? Initiatiefnemer An van der Hoeven: “Door verder te kijken dan je neus lang is, te luisteren naar de reden waarom iemand op straat leeft en te concluderen dat je eigen huis te klein is. En de juiste mensen tegenkomen. In mijn geval was dat opbouwwerker Hugo Mulder. Samen gingen we praten op het stadhuis.”

Op 18 december 1978 opent een groep betrokken en gedreven vrijwilligers Noodopvangcentrum Vlaardingen in de Van Riebeeckstraat, 14 mei 1979 is de officiële stichting een feit.

Hoe vat je veertig jaar opvang bij dakloosheid in de regio Nieuwe Waterweg Noord samen? Door te praten met initiatiefnemers, (oud)medewerkers en cliënten. Zij vertellen het verhaal. Het verhaal waaruit blijkt hoe noodzakelijk opvang van mensen was, is en blijft. En hoe belangrijk het is dat er mensen zijn die oog en hart hebben voor hen die het door uiteenlopende omstandigheden tijdelijk niet alleen redden.

“An, Ada, Hugo, Bart en Mariëtte herinner ik mij allen als bevlogen en betrokken mensen, die liefdevol en met veel toewijding hun bijdrage hebben geleverd. Bijzonder en heel waardevol om nu hun herinneringen te kunnen teruglezen.”
Wil den Hartogh, oud-medewerker gemeente Vlaardingen.

“De persoonlijke verhalen in combinatie met een sfeertekening van veertig jaar Elckerlyc, rijkelijk voorzien van feiten en maatschappelijke veranderingen, maken het tot een prachtig en waardevol boek.”
Angelina Franken, directeur Stichting Elckerlyc.

VAN DE NOOD
EEN DEUFD MAKEN

